

Sivuliike vai tytäryhtiö ulkomaille?

Kansainvälistymistä suunnittelevalla yritykselle tulee etabloitumisen alkuvaiheessa ratkaistavaksi millä yritysmuodolla toiminta aloitetaan. Vaihtoehtoja on lähtökohtaisesti kaksi; joko epäitsenäinen sivuliike tai tytäryhtiö kohdemaan lainsäädännön mukaisesti. Jokaisen maan verottaja verottaa maassansa tapahtuvan toiminnan lähes joka tapauksessa. Verovelvollisuus syntyy, kun toimintaa harjoitetaan kohdemaassa olevan toimipaikan kautta, vaikkei mitään yhtiömuotoa käytäisikään.

Tytäryhtiö on emoyhtiön omistama, siitä erillinen oikeushenkilö. Yhtiömuoto ja sitä koskevat velvoitteet tulevat kohdemaan yhtiölainsäädännöstä käsin. Yleensä yhtiömuodoksi valitaan suomalaista osakeyhtiötä vastaava yhtiömuoto.

Sivuliikkeeseen verrattuna tytäryhtiöllä on hyviä ja huonoja puolia. Hyviä puolia on kohdemaan asiakkaiden silmissä tuttu yhtiömuoto, joka voi tuoda toimintaan uskottavuutta. Tytäryhtiöllä toimintaan liittyvät riskit voidaan myös rajata po. yhtiöön ja niillä ei ole vaikutusta emon toimintaan. Esimerkiksi riskipitoisessa liiketoiminnassa tällä voi olla paljonkin merkitystä. Tytäryhtiön hallitus voidaan myös muodostaa vapaasti, tarvittaessa paikallisia voimia hyödyntäen.

Verotuksellisesti tytäryhtiö muodostaa selkeän oman kokonaisuuden eikä kohdemaan verottajan kanssa tarvitse käydä keskustelua mikä on siinä maassa verotettava tulo. Tytäryhtiön käydessä tarpeettomaksi tapahtuu sen toiminnan lopettaminen kohdemaan lainsäädännön mukaan eli paikallista selvitysmenettelyä käyttäen. Tämä tietysti tuo mukanaan kustannuksia.

Sivuliike on taas monessa asiassa tytäryhtiön vastakohta – hyvissä ja huonoissa asioissa tilanteesta riippuen. Ulkomaisen elinkeinonharjoittajan sivuliikkeellä tarkoitetaan ulkomaisen yhteisön (yhtiön) osaa, joka harjoittaa toimintaa tässä maassa kiinteästä toimipaikasta käsin. Toimintaa harjoitetaan ulkomaisen yhteisön nimiin ja lukuun. Sivuliikkeellä ei siten ole omaa omaisuutta vaan sen varat, velat ja muut sopimusvastuut ovat emoyhtiön nimissä. Näin ollen sen rekisteröinti ei myöskään vaadi osakepääomaa.

Paikallisten asiakkaiden kannalta sivuliike voidaan kokea pientä tytäryhtiötä vakavaraisemmaksi, vastaahan siitä emoyhtiö. Sivuliikkeen laillisina edustajina toimivat emoyhtiön vastuuhenkilöt. Paikallisen verottajan kanssa voi taas tulla tytäryhtiötä helpommin keskustelua siitä, mikä osa koko yhtiön toiminnasta tulee kohdemaassa verotetuksi.

Koska sivuliike ei ole itsenäinen oikeushenkilö, ei se myöskään ole konkurssikelpoinen. Näin on ainakin Suomessa Helsingin hovioikeus todennut vuonna 2013. Tämä voi aiheuttaa velkojille tavanomaista hieman mutkikkaamman konkurssimenettelyn – jos sivuliikkeellä on po. maassa omaisuutta. Mahdollisuutena on ns. alueellinen konkurssimenettely.

Sivuliikkeen toiminta on lopetettavissa yksinkertaisella menettelyllä käytännössä milloin tahansa. Sivuliike soveltuu siten hyvin alun perin ajallisesti rajattua toimintaa varten. Toki

on muistettava että sivuliikkeen mahdollisista sopimuksista ja velvoitteista vastaa emoyhtiö sivuliikkeen lopettamisen jälkeenkin.

Marko Silen

Johtaja

Helsingin seudun kauppakamari